

siromak je sedaj kakor prej kedaj. O Bog, moj Bog! s čim sem zaslužil tako kazen, s katero me tepeš?“

Nič ni prav vedel, kam bi se obrnil. Truden in onemogel je bil že takó, da se je težko še držal pokonci. Tu mu hipoma šine v glavo neka nova misel. Reče: „Vem, kaj bom storil. V Punto Areno pojdem. Tam je velika gostilnica. Celo leto nisem pil družega nego slabo vodo. Za jutri se hočem pokrepčati. Za zadnje noviče, ki jih še imam, kupim si kapljico vina.“ Kakor je sklenil, tako je tudi storil. V mraku je počasi korakal proti vasi „Punta Arena.“

(Konec prihodnjic.)

Moj voz.

9. Goba.

Goba, velikonočna goba, pa prav zares tudi zasluži, da se je spomnim ter jo sprejmem na svoj voz.

Po zimi je na deželi veliko časa in človeku pride na misel to in ono. Odrasli se menijo, kako bodo spomladi kmetovali; no, otroci smo delali pa tudi svoje načrte. Skozi naše okno se vidi na naš vrt. In veste, kaj sem jaz neko zimo posebno rad pogledoval na vrtni ograji? Ej, tam je bila stara vereja, na nji pa je rastla stara goba. K tej gobi so mi uhajali pogledi in vedno sem ukrepal, ali je vže pripraven čas, da bi jo odrezal, ali bi še počakal, da se še nekoliko poredi. Pa sem nekoč poprašal očeta, če bi kazalo, da odrežem od vereje gobo ter jo posušim. „Nič se še ne mudi, le potrpi,“ dejali so mi, in čakati je bilo treba.

Ali dolgo pa le nisem strpel, da bi ne bil gobe odrezal. I, kaj si menite, to je bilo nevarno! Rahlov Janko je sušil za pečjo vže štirinajst dnij velikansko gobo, drugi otroci so imeli vže tudi pripravljene svoje, jaz pa še nič! Kaj bi bilo, da je kdo skrivši odrezal na našem vrtu gobo, kje bi bil dobil jaz revež drugo, ko nisem vedel nikjer za njo? In o veliki noči je ne dobiš tako lahko, kakor bi si kdo mislil. Pač jih ima ta ali ta po več, toda ne posodi ti je nihče, zato ker vsak dobro vé, da bo dobil na velikonočno nedeljo najmanj pomarančo in nekaj piruhov pri vsaki hiši, kamor bo prinesel veliko soboto zjutraj blagoslovljeni ogenj. Tudi jaz sem se bil vže dogovoril pri dveh sosedih, da bom šel za nju po blagoslovljeni ogenj — da ga preskrbim za dom, to je jasno samo ob sebi — zato se mi je bilo treba podvizati, da dovolj zgodaj poskrbim za gobo.

Kar na tihem sem se zmuzal neko jutro k vereji ter pričel odrezovati gobo. Pa menite, da sem kaj opravil? Prav nič! Pipec se je krivil, da sem se vže bal, da se mi zlomi, goba pa se je držala kakor klop. No, sem si pa drugače pomagal. V veži je bil shranjen klestilnik; ta je pa hitro pokazal gobi, kako se ji je ločiti od vereje. Jedna skrb je bila toraj odstranjena: gobo sem vže sušil za pečjo. Ali če hoče človeku nagajati, pa mu nagaja, naj bi imel še lepše nape-

ljano. Mati so imeli peko ter v peči zakurili gromado kakor vselej, kadar so pekli kruh. Peč je bila dobro razbeljena, kruh vže vsajen, in komaj sem čakal, da bi bil pečen hlebček. Ná, pa mi je nesreča pregnala ves glad. Po izbi se je začelo kaditi, čuden duh jo je napolnil — —. „Hm, kaj se pa žge? Pa ne da bi se bila užgala tvoja goba?“ jeli so oče za mizo pogledovati okrog sebe. Brž so staknili za pečjo mojo gobo, ki je pri prevroči peči zares začela tleti, ter jo neusmiljeno vrgli v veži v škafo vode. Pa še malo ošteli so me, češ, čemu sem tako nepočakan, kdaj bo še velika noč, zažgem naj, potem bom pa imel!

Kaj mi je koristilo, da sem sušil gobo, ko se je sedaj tako namočila v škafo? Hudo mi je bilo, in ko se je peč ohladila, dejal sem jo vnovič na gorko. Toda odslej sem pazil, kadar je bilo v peči količkaj bolj zakurjeno, ter gobo še pred velikim tednom dobro posušil. Ali še nekaj mi ni dalo miru. Treba je bilo gobo privezati, ker jo mora človek domov grede vrteti, da mu ne ugasne, ampak vedno bolj gori. Ali moja goba je bila neznansko trda, priprave pa nisem imel take, da bi jo bil prebodel. Vsak evek, če sem še bolj pazil, zlomil se mi je ob tem prebadanju. Po večdnevnem trudu šele sem dobil pod streho v starem železji trdno žico, s katero sem prebodel gobo. No, sedaj mi ni bilo težko dejati jo na močno vrvico. Popolnoma pripravljen za veliko soboto sem konec posta mirne vesti pričakoval časa, ko pojdemo po blagoslovljeni ogenj. Ali glejte, človek vse premalo premisli. Rahlov Janko, ki je prišel k nam v vas, zavrgel mi je vrvico, češ, da ni za nič, ker mi bode brž zgorela, če le začne goba tleti proti luknji, kjer sem imel privezano. „Glej no, saj bi se mi res lahko pripetilo kaj takega,“ dejal sem ves v strahu ter précej jel premišljevati, kje bi se dobilo kaj železne žice. Sreča, da je materi pred kratkim počil lonec, v katerem so kuhali kravam korenje in krompir in ki je bil zvezan z železno žico. Ker lonec ni bil več za rabo, treščil sem ga ob zid, žico pa odpletel in navezal na njo gobo.

Približala se je velika sobota. Še pred šestimi sem bil vže pri Rahu, zakaj z Jankom sva se zmenila, da pojdeva skupaj. Meni se je vže mudilo, dasi je bilo blagosloavljanje ognja šele ob sedmih, in do cerkve ni bilo več kakor pičlo četrť ure, jej, pa so pri Rahu šele začeli moliti rožni venec. V našem kraju je namreč navada, da molijo v postu zjutraj in zvečer rožni venec, ker imajo več časa in je post čas pokore in molitve. No, moliti mi je bilo treba z drugimi vred, čeprav sem bil kakor na trnji. Komaj so naredili Rahlov oče konec molitve križ, pa sva jo ucvrla z Jankom, kakor bi gorelo za nama. Za cerkvijo je bilo vže vse polno otrók iz vseh krajev župnije, in gnječa je bila okrog ognja, da je bilo joj. Dobro, da je bil z menoj Janko, ki se je brž preril v prvo vrsto ter tudi meni naredil prostorček. Ali slabo sva jo naletela! Veter je vlekel na najino stran ter nama zanašal dim v oči, da sva imela takoj vse solzne. „Tukaj ni nič,“ dejal je Janko. „Veš, kaj, Ivan, pojdiva rajša na drugo stran.“ „Pa še bolje bode tam, zato ker bodo od te strani prišli gospodje blagoslovljat, in bi se bilo nazadnje treba ogniti.“ Zopet je bilo precěj prerivanja, predno sva bila pri ognji. Toda zopet ni bilo za vse dobro. Tisto leto je bila velika noč pozno, zato sem šel vže bos po blagoslovljeni ogenj. Zadnji so vedno silili, da bi bili bližje, ná, pa me je kdo porinil, da sem stopil na žrjavico; to pa boli in peče, hencano, koliko se trpi, še predno je ogenj blagoslovljen!

Ob sedmih so blagoslovili ogenj. To se je vse usulo in vpilo, ko je odšla duhovščina! Ogenj je bil v hipu razbrskan. Ta je jokal, ker je menil, da ne bo mogel prižgati gobe, oni je vže veselo tekel domov, tretji je na vso moč vrtel gobo, ker se ni hotela vneti. Pa kako naglo se je vršilo vse to! Z Jankom sva še precèj hitro prižgala svoji gobi in stekla proti domu. Doma pa brž k sosedovim, kjer sem prižgal majhen košček gobe, ki sem ga bil vže prej odrezal od velike, zakaj veliko soboto se mudi in človek ne utegne pri vsaki hiši posebej gobe odrezovati. In kako pametno je, če ima kdo vže pripravljeno narezano gobo, priča najbolj to, da bi me bil pri sosedu Desniku kmalu prehitel Nadležnikov Jakec, kateri bi si bil tudi rad prislužil kaj piruhov. Jakec je poskušal odrezati gobo, jaz sem pa ta čas vže prižgal svoj košček ter ga dal Desnikovi materi, da so ga vrgli v peč in potem zakurili z blagoslovljenim ognjem. Jakec pa je moral žalosten oditi. Še huje pa mu je bilo velikonočno nedeljo, ko me je videl s piruhi in pomarančo na Desnikovem pragu. I, pa ni koristilo nič, poprej naj bi se bil bolj požuril in pa gobo dobro pripravil!

Tako in podobno sem imel nekaj let skrbi in opravka z gobo, dokler nisem šel od doma in dokler ni brat Tomaž stopil na moje mesto. I, trpelo se je z gobo, trpelo, ali kje se pa no?

Kajtimar.

Iz naše vasice.

(Piše Janko Barlè.)

XXI.¹⁾

J, saj pravim, mlada leta v domači vasici, ni vas več, ni. Ko se je človek jedva dobro zavedal, da je na svetu, hajdi pa zapusti domačo vas za deset mesecev in zameni jo z mestom. Nù, počitnice so res še bile, alj kaj, ker so tako hitro minule! In sedaj? — — — Sedaj še tistih ni, in ne bode jih več. To je vse, da se človek še kedaj spomni na tista lepa leta.

Hm, to smo bili kampeljni v tistem času, ko smo trgali vsak svoje hlačice v vaški šoli. Kdo bi nas ukrotil? Naš dobri učitelj, koliko je imel opraviti, da smo vsaj nekoliko mirno sedeli v tistih oskih klopeh. In če smo bili le nekoliko sami, ala, to je bilo, kot v panju, ko se čebele pripravljajo, da bodejo rojile. To smo bili tiči! A ko je šola minula, usuli smo se doli po stopnjicah, da bi mislil, stopnjice se bodejo podrle. Kaj hočete, nismo bili najbolji, ne!

Sedel sem v drugi klopi prav za tistim Mlinarskim Jožetom, kateri je imel tako lično torbico. Kupil mu jo je oče na sejmu, ker je bil dobro dete. To smo mu zavidali torbico, saj nobeden od nas ni imel take. Kožnata je bila, obrobljena z rudečim trakom, a v sredi bili so kozji parkeljčki. Hej, koliko bi dal, če bi imel tudi jaz tako lično torbico!

Jožek sedel je kot dober otrok vedno lepo mirno. Roke je imel na klopi, lice mu je gledalo v gospoda učitelja in odgovoriti je znal na vsako vprašanje.

¹⁾ Glej: „Vrtec“, I. 1893, str. 198.